

بررسی خسارت آفتاب سوختگی بر ساقه درختان در فضای سبز شهر یزد و راههای پیشگیری آن

محمدرضا میرجلیلی^۱، محمد علی دهقانی تفتی^۲، محمدرضا وظیفه شناس^۲

^۱- کارشناس مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان یزد

^۲- کارشناس ارشد مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان یزد

^۲- عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان یزد

پژمردگی و خشکیدن تدریجی درختان حاشیه خیابان‌ها و بلوارهای شهر یزد، همه ساله خسارات قابل توجه به سازمان پارکها و فضای سبز و در نهایت به شهروندان وارد می‌کند. در معاینات اولیه، درختان زیادی مشاهده شد که ساقه آنها کم یا زیاد دچار خشکی شده و عمدتاً در یک جهت جغرافیائی پوست و آوندهای آن کاملاً چوبی و خشکیده بود. به نظر رسید که تأثیر آفتاب سوزان قبل و بعد از ظهر روزهای تابستان موجب این خسارت است. برای اثبات این فرض تعدادی از خیابان‌های یزد در جهات مختلف جغرافیائی انتخاب و میزان خشکی ساقه درختان در حاشیه‌های شمالی، جنوبی، شرقی، غربی و روفورهای میانی اندازه‌گیری شد. میزان خشکی ساقه در هر درخت به صورت نمرات کمی مشخص گردید. علاوه بر این اطلاعات مربوط به گونه درخت، جهات خشکی و تیمارهای مؤثر یا بازدارنده در تابش آفتاب تابستان بر ساقه درختان نیز برداشت شد.

در این نمونه‌گیری ۳۲۰ اصله درخت بررسی شد. نتایج به دست آمده نشان داد، جهت تابش آفتاب تابستان بر ساقه درختان، یک فاکتور مؤثر در بروز خسارت و خشکیدگی ساقه است که جهات جنوب و جنوب غربی، تفاوت معنی داری (در سطح آماری ۵ درصد) نسبت به سایر جهات داشته است، علاوه بر این درخت نارون دارای بیشترین حساسیت به آفتاب سوختگی و سوزنی برگان کمترین آسیب را دریافت کرده‌اند، شناخت این مسایل و رعایت آنها در طراحی فضای سبز مناطق خشک می‌تواند موجب پایداری و کاهش خسارت گردد.

کلید واژه‌ها: فضای سبز شهری، آفتاب سوختگی، جهت جغرافیائی.